

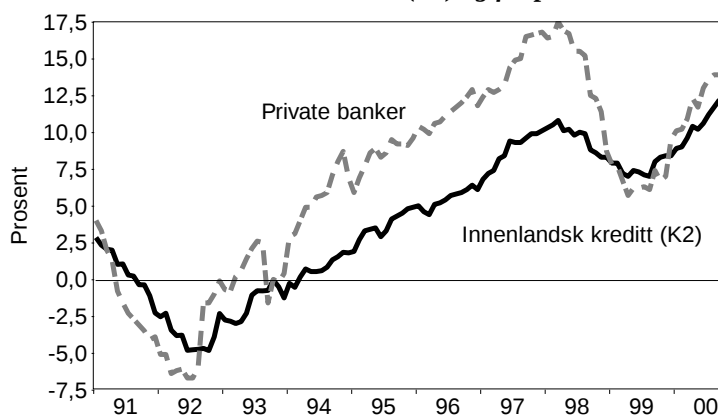
RAPPORT FOR FINANSINSTITUSJONER

1. – 3. kvartal 2000

Foreløpige tall

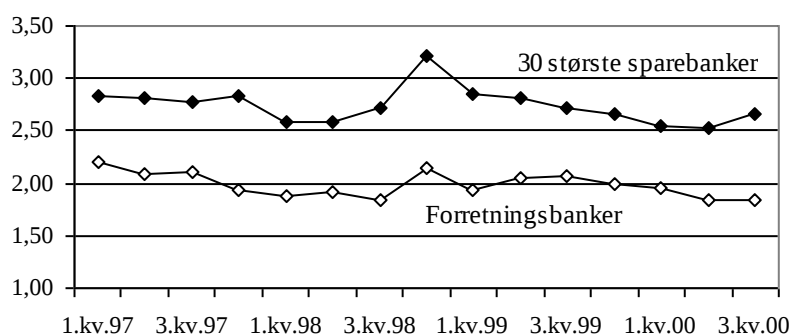
Hovedinntrykk	2
Makroøkonomisk bakgrunn	3
Forretningsbanker	5
Sparebanker	9
Kredittforetak	13
Finansieringsselskaper	16
Livsforsikringsselskaper	19
Skadeforsikringsselskaper	29

Vekst i innenlandsk kreditt i alt (K2) og fra private banker

Kilde: Norges Bank

Kvartalsvis utvikling i bankenes nettorente i prosent av GFK*

* annualiserte prosenter

Kilde: Innsendte nøkkeltall

1. HOVEDINNTRYKK

Aktiviteten i norsk økonomi er fortsatt sterk, og anslagene for veksten i økonomien er oppjustert i løpet av året. Veksten i privat forbruk og boliginvesteringer var høy de tre første kvartalene, og investeringsveksten i fastlandsøkonomien ble sterkere enn tidligere antatt. Selv om prisoppgangen i boligmarkedet avtok i 3. kvartal, har den innenlandske kredittveksten fortsatt å stige så langt i år. Innenlandsk kredittvekst til kommuner, foretak og husholdninger var 12 prosent ved utgangen av 3. kvartal, som er høyere enn noensinne på 90-tallet. Bankene er den viktigste kilde til den økte innenlandske kredittveksten. Bankenes utlån økte med omlag 14 prosent ved utgangen av 3. kvartal.

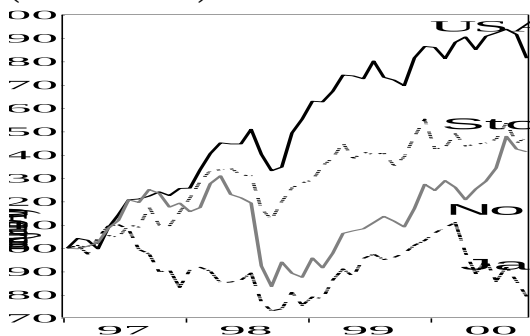
Begge bankgrupper viser en resultatforbedring i forhold til i fjor, da resultatene også var gode. Engangseffekter bidrar sterkt til resultatforbedringen for sparebankene. Utenom sparebankenes gevinst på salg av aksjer i Fellesdata, er resultatene i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK) noe svakere. De seneste kvartalers reduksjon i nettorente stoppet opp i tredje kvartal. Flere banker rapporterte bedre/uendrede marginer fra foregående kvartal. I forhold til GFK er nettorenten de tre første kvartaler lavere enn for samme periode i fjor. Driftskostnadene fortsetter å synke i forhold til GFK, og det er spesielt de større bankene som bedrer sin kostnadseffektivitet. For bankene samlet faller omfanget av misligholdte engasjementer, mens utlånstapene øker noe. Flere enkeltbanker viser økning i mislighold, og enkelte banker har også høye bokførte tap. Veksttakten i utlån har de tre siste kvartalene vært stigende, noe som bidrar til en svekkelse av bankenes kjernekapitaldekning.

Kredittforetakenes resultat, sett i forhold til GFK, er svakere enn for samme periode i fjor, i hovedsak som følge av redusert nettorente. Resultatet er på samme nivå som ved utgangen av 1. halvår. Finansieringsselskapenes resultat er 0,26 prosentpoeng svakere enn for de tre første kvartaler i fjor. Hovedårsaken er en markert nedgang i nettorenten det siste året. Nedgangen har imidlertid stagnert siste kvartal og sett i forhold til GFK er finansieringsselskapenes resultatet bare marginalt svakere enn ved utgangen av 1. halvår.

Livselskapene har rapportert et resultat før tildeling til kunder og skatt på 13,2 mrd. kroner for første til tredje kvartal 2000. Realisering av kursgevinster var hovedårsaken til at det bokførte resultatet er 37 prosent sterkere enn for tilsvarende periode i 1999. Livselskapenes verdijusterte resultat (før tildeling til kunder og skatt) er redusert fra 13,5 mrd. kroner til 3,5 mrd. kroner sammenlignet med første til tredje kvartal 1999. Bufferkapitalen har falt med 10 mrd. siden årsskiftet. Samtlige livselskaper oppfyller kapitaldekningskravet på 8 prosent.

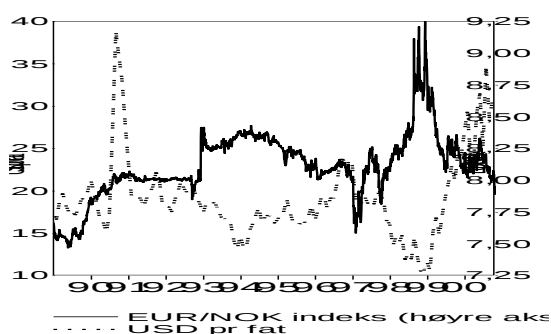
Skadeforsikringsselskapene opplever fortsatt høye erstatningskostnader. Skadeprocenten er 86,6 etter de 3 første kvartaler i 2000, mot 85,9 i samme periode i 1999. Tendensen til bedring i skadeutviklingen i 2. kvartal gjør seg ikke lenger gjeldende. Driftskostnadene viser en mer stabil utvikling, mens lavere finansinntekter bidrar til en svekkelse i resultat av ordinær virksomhet.

Figur 2.1: Aksjeindekser USA, Storbritannia, Norge og Japan. Indeksert (02.01.97=100)

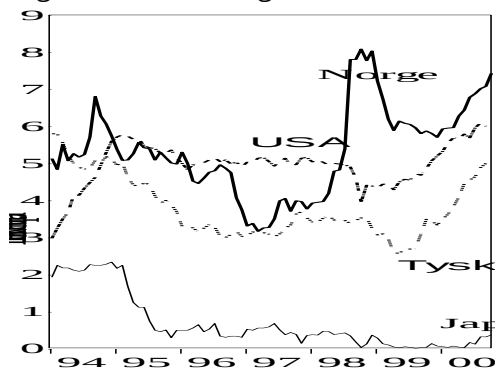
Kilde: Eco Win

Figur 2.2: Oljepris og Euro-indeksen

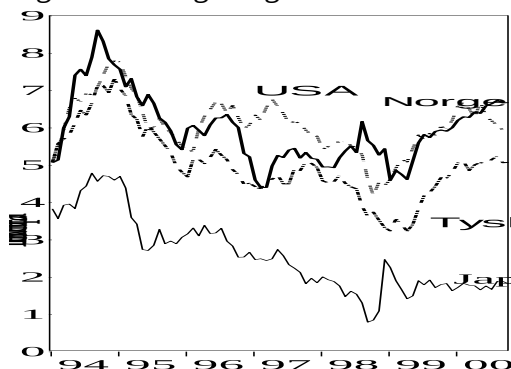
Kilde: Eco Win

Figur 2.3: Kortsiktig rentenivå

Kilde: Eco Win

Figur 2.4: Langsiktig rentenivå

Kilde: Eco Win

2. MAKROØKONOMISK BAKGRUNN

Veksten i verdensøkonomien har økt ytterligere i inneværende år og vekstanslagene er blitt oppjustert gjennom året. Den økonomiske veksten i USA har vært sterkere enn forventet, men høy oljepris og strammere pengepolitikk bidro til at veksten ble dempet i 3. kvartal. Husholdningenes etterspørsel er imidlertid fortsatt høy og arbeidsmarkedet er stramt. Flere av de asiatiske landene har vokst kraftig og i Japan har veksten tatt seg moderat opp etter om lag nullvekst i fjor. Den økonomiske veksten i Euroland har i løpet av det siste året også tiltatt og stabilisert seg på vel 3½ prosent. Det er fortsatt betydelige forskjeller i vekstrater landene i mellom.

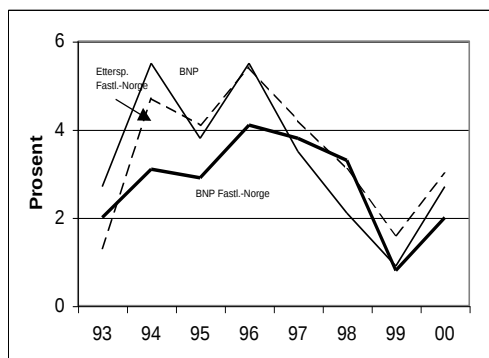
Det amerikanske aksjemarkedet har vist store svingninger det siste året. Nasdaq-indeksen viser etter turbulensen den siste tiden en nedgang på vel 20 prosent siden årsskiftet, men Dow-Jones indeksen viser en mer moderat nedgang for tradisjonelle industriaksjer. Det norske markedet har også hatt moderat utvikling. Ved utgangen av første halvår var totalindeksen på Oslo Børs om lag uendret fra årsskiftet. I 3. kvartal tok kursene seg noe opp, med en økning på 10,7 prosent. Fra utgangen av 3.kvartal til 10/11 hadde Oslo Børs Totalindeks så sunket 1,3 prosent.

Inflasjonen i USA har tatt seg opp gjennom de siste par årene og er om lag 3 ½ prosent. En sterk dollarkurs har hatt en dempende effekt, men høy oljepris har trukket inflasjonen opp. Korrigert for energipriser viser imidlertid indeksen fortsatt en økning. I Europa trekker høy oljepris og svak euro prisveksten opp og det er tiltakende press-tendenser i flere av de mindre landene.

Nedgangen i de internasjonale korte rentene snudde i 1999 og rentene har fortsatt å stige. Den amerikanske styringsrenten har ligget på 6,5 prosent siden mai etter en økning på 1 prosentpoeng hittil i år. I år har ECB hevet renten seks ganger med til sammen 1 ¾ prosentpoeng, til 4,75 prosent. Norges Bank har tilsvarende økt foliorenten fire ganger med til sammen 1,5 prosentpoeng (siste gang i september) til 7,0 prosent.

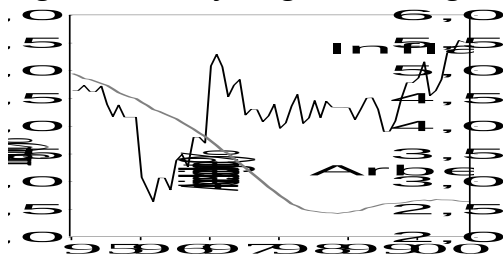
Amerikanske lange renter har falt gjennom året. Aksjekursfallet og "flight to quality" ser ut til å presse de lange rentene ned. Norske langsiktige obligasjonsrenter har imidlertid økt noe gjennom året.

Figur 2.5: Vekst i BNP, BNP Fastlands-Norge, og etterspørsel fra Fastlands-Norge. Prosentvis volumendring fra samme periode året før

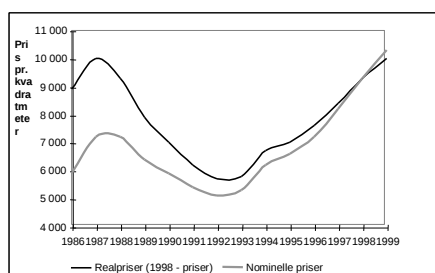
Kilde: SSB

Figur 2.6: Inflasjon og arbeidsledighet

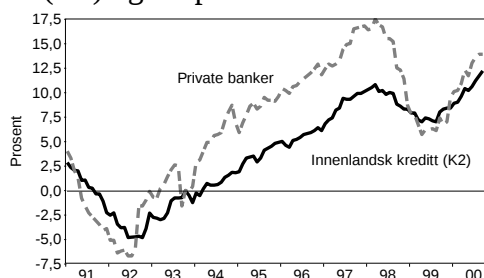
Kilde: Eco Win

Figur 2.7: Pris pr. kvm. for ulike boligtyper. Nominelle og real-priser (1998-priser)

Kilde: NEF/ECON

Figur 2.8: Vekst i innenlandsk kreditt i alt (K2) og fra private banker

Kilde: Norges Bank

Aktivitetsnivået i norsk økonomi er fortsatt høyt. Tall fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet viser at aktiviteten i norsk økonomi tok seg ytterligere opp i 2. kvartal. Det er særlig husholdningenes etterspørsel og tradisjonell eksport som trekker veksten opp. Utviklingen i detaljomsetningen og bilsalget gjennom 3. kvartal peker imidlertid i retning av en noe mer moderat vekst som følge av renteoppgangen. SSB og Norges Bank venter en vekst i Fastlands-Norge på hhv. 2,0 og 2 ¼ prosent i år og noe avtagende vekst neste år.

Arbeidsmarkedet er fortsatt stramt. Sesongjusterte tall fra SSBs arbeidskraftundersøkelse viser imidlertid at nedgangen i ledigheten i første halvår er blitt avløst av en oppgang i 3. kvartal og de arbeidsledige (ujustert) utgjør 3,5 prosent av arbeidsstyrken. Sesongkorrigerte tall for sysselsettingen viser også fall. Fallet i sysselsettingen er imidlertid knyttet til industri- og landbrukssektoren og korrigert for disse næringene er det en økning. Arbeidsdirektoratets tall viser at beholdningen av ledige stillinger har falt de siste månedene, men at den fortsatt er på et høyt nivå.

Veksttakten i prisene har vært stigende. Norges Bank anslår veksten i konsumprisene til 3 prosent i år og har oppjustert anslaget for neste år med ¼ prosentpoeng til 2 ¾ prosent. Den underliggende inflasjonen, korrigert for avgifter, strømpriser og tekniske forhold, er i år anslått til 2 ¾ prosent. I september økte konsumprisindeksen 3,1 prosent.

Prisveksten i boligmarkedet er blitt noe dempet i 3. kvartal etter meget sterk vekst, og boliginvesteringene har tatt seg betydelig opp i år. I de to første kvartalene i år var kvartalsvis vekst (sesongkorrigert) henholdsvis 8 og 6 prosent, mens i 3. kvartal falt prisene med 3 prosent. Prisene er 12 prosent høyere enn ett år tilbake. Korrigert for inflasjon er boligprisene i 3. kvartal 18 prosent høyere enn i toppåret 1987.

Kredittveksten har fortsatt å stige i 3. kvartal og bekrefter det sterke presset i økonomien. Ved utgangen av september var årsveksten i innenlandsk kreditt til publikum (K2) 12,2 prosent. Veksten i husholdningenes kredittetterspørsel har vært stigende siden juli i fjor, da veksten var nede i 5,8 prosent. I september i år var årsveksten til husholdningene og ikke-finansielle foretak på henholdsvis 11,1 og 14,7 prosent. Årsveksten i samlet kreditt (K3), inkludert kreditt fra utlandet, har en forholdsvis flat utvikling i inneværende år, selv om kreditt til Fastlands-Norge øker. Ved utgangen av juni var 12 månedersveksten i K3 og K3-Fastlands-Norge hhv. 7,0 og 9,6 prosent. Veksten i kreditt til publikum fra banker var 14 prosent ved utgangen av september, mot 7,4 prosent på samme tidspunkt i fjor.

RESULTATRAPPORTER FOR DE ENKELTE BRANSJER

3. BANKER

Forretningsbankene og de tretti største sparebankene har rapportert resultater og nøkkeltall til Kredittilsynet for perioden 1.-3. kvartal 2000. De tretti største sparebankene stod for 85 prosent av samtlige sparebankers forvaltningskapital. Tallene er foreløpige.

3.1 Forretningsbanker

Forretningsbankenes resultat før skatt er 5 prosent høyere enn i samme periode i fjor. Nedgangen i netto renteinntekter de siste kvartalene stanset i tredje kvartal. Kostnadene viste en svak nedgang nominelt, og en markant nedgang i forhold til GFK. Kursgevinster på aksjer og rentepapirer viste en klar nedgang, mens banken hadde en sterk vekst i gevinster på valuta og finansielle derivater. Utlånstapene stiger, men er fremdeles lave på aggregert nivå. Enkelte mindre banker har til dels høye tap. Årsveksten i utlån fortsatte å stige.

Etter tre kvartaler hadde de tolv forretningsbankene et resultat før skatt på 6,0 mrd kroner, noe som var 0,3 mrd.kroner høyere enn året før. I forhold til GFK var det likevel en svak resultatnedgang fra 1,17 til 1,13 prosent.

Netto renteinntekter er 197 mill.kroner høyere så langt i år; en vekst på 2 prosent sammenlignet med samme periode i fjor. I forhold til GFK var det en nedgang fra 2,01 til 1,88 prosent. Ti av tolv banker hadde lavere nettorente enn etter tredje kvartal i fjor. Den kvartalsvise nettorenten var i tredje kvartal marginalt høyere enn i foregående kvartal, etter å ha falt de foregående kvartaler.

I første halvdel av året opplevde bankene press på marginene, blant annet som følge av økning i pengemarkedsrentene. Utover i andre halvår har bankenes renteendringer fått effekt, slik at marginene er noe bedret. Som følge av den nye finansavtaleloven, gjeldende fra 1. juli 2000, skal bankenes floatinntekter tilfalle kundene, slik at dette bidrar til reduserte nettorenteinntekter for bankene.

Andre inntekter, eksklusive kursgevinster fra verdipapirer og valuta, var 19 prosent høyere enn året før, og økte fra 0,79 til 0,85 prosent av GFK.

Driftskostnadene var 2,3 prosent høyere enn i samme periode i fjor, men viste en nedgang fra 1,93 til 1,81 prosent relativt til gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Kostnader i forhold til inntekter (ekskl. verdipapirinntekter) sank fra 69,0 til 66,1 prosent.

Nedgangen kom i gruppen av de største bankene, som har en gunstig kostnadsutvikling, mens gruppen av de øvrige viste en økning fra 52,2 til 58,5 prosent.

Netto kursgevinster på verdipapirer/valuta/finansielle derivater var nær 10 prosent lavere enn året før, og utgjorde 0,28 prosent av GFK. Bankene som gruppe hadde netto kurstap på rentepapirer, mens de på valuta/finansielle derivater hadde en oppgang, fra 0,18 til 0,26 prosent av GFK.

Etter tre kvartaler var bankenes utlånstap 476 mill.kroner, en økning på 226 mill.kroner fra samme periode i 1999. I forhold til GFK er tapene fremdeles lave, for bankene som gruppe,

med 0,09 prosent av GFK. I gruppen av de mellomstore og mindre bankene steg tapene fra 0,23 til 0,47 prosent av GFK.

Forretningsbankenes brutto utlån til kunder økte med 13,4 prosent siste tolv måneder, korrigert for porteføljeoverføringer. Tolv-måneders vekst har dermed økt jevnt de siste kvartaler, fra 7,1 prosent ved årsskiftet via 12,3 prosent etter første halvår. Gruppen av de tre største bankene hadde en vekst på 12,8 prosent, opp fra 6,1 prosent ved årsskiftet, mens tilsvarende for de øvrige bankene var hhv. 16,5 og 12,6 prosent.

Innskudd fra kunder har de siste tolv månedene økt med 17,1 prosent, altså høyere enn utlånsveksten. Ett kvartal tidligere var veksten 9,8 prosent. Veksten i innskudd er jevnt fordelt på gruppene av de store og de øvrige banker.

Innskuddsdekningen av totale netto utlån økte med 2,3 prosentpoeng siste kvartal, til 70,0 prosent. De mellomstore og mindre bankene har de siste kvartalene økt fundingen fra kredittinstitusjoner, og denne utgjorde nå 15,7 prosent av utlån. Funding i rentepapirer har vært ganske stabil de siste årene, mellom 25 og 30 prosent. Sertifikatgjeld, som så sent som i 1997 utgjorde nær halvparten av rentepapirfundingen for de mindre bankene, utgjør nå i underkant av en tredjedel.

Tapsavsetningene for gruppen av forretningsbanker sank med 9,0 prosent siste tolv måneder. I forhold til utlån utgjorde nå de samlede tapsavsetninger 1,5 prosent, mot 1,9 prosent ett år tidligere.

Netto misligholdte lån er redusert med 22 prosent siste tolv måneder, mens netto nullstilte lån er redusert med 26 prosent.

Forretningsbankene har en svakere soliditet enn situasjonen for ett år tilbake. Samlet kapitaldekning var ved utløpet av tredje kvartal 9,6 prosent, en nedgang på 1,0 prosentpoeng. Kjernekapitaldekningen var 7,3 prosent, ned 0,6 prosentpoeng.

Gruppen med de tre største bankene viser den sterkeste nedgangen, en nedgang i kjernekapitaldekning fra 7,7 til 7,0 prosent. De øvrige bankene hadde en nedgang fra 9,2 til 8,9 prosent.

FIGURER OG TABELLER - FORRETNINGSBANKER

Tabell 3.1.1 Resultattall for forretningsbanker totalt (morbank)

	1.-3.kv. 00		1.-3.kv. 99		1999	
	Mill.kr.	% av GFK	Mill.kr.	% av GFK	Mill.kr.	% av GFK
Netto rente	10 006	1,88	9 809	2,01	13 199	2,02
Andre inntekter	6 046	1,14	5 491	1,13	7 535	1,15
herav kursgevinster	1 501	0,28	1 662	0,34	2 231	0,34
Andre kostnader	9 622	1,81	9 404	1,93	13 151	2,01
herav lønn og admin.kost.	7 551	1,42	7 175	1,47	9 646	1,48
Driftsres. før tap	6 431	1,21	5 897	1,21	7 582	1,16
Bokførte tap	476	0,09	250	0,05	369	0,06
Gev./tap VP lang sikt, Nedskrivn.	42	0,01	46	0,01	54	0,01
Resultat av ord.drift f.skatt	5 997	1,13	5 693	1,17	7 267	1,11

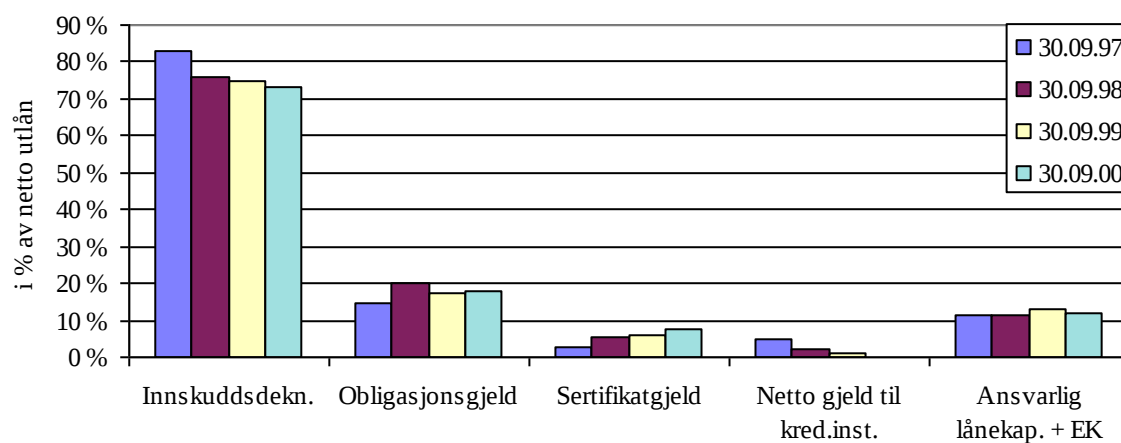
Tabell 3.1.2 Utvikling i andre inntekter (ekskl. kursgevinster), og kostnader

	1.-3.kv. 98	1.-3.kv. 99	1.-3.kv. 00
Andre inntekter/Netto renteinnt.	51,9 %	39,0 %	45,4 %
Kostnader/Inntekter	71,9 %	69,0 %	66,1 %

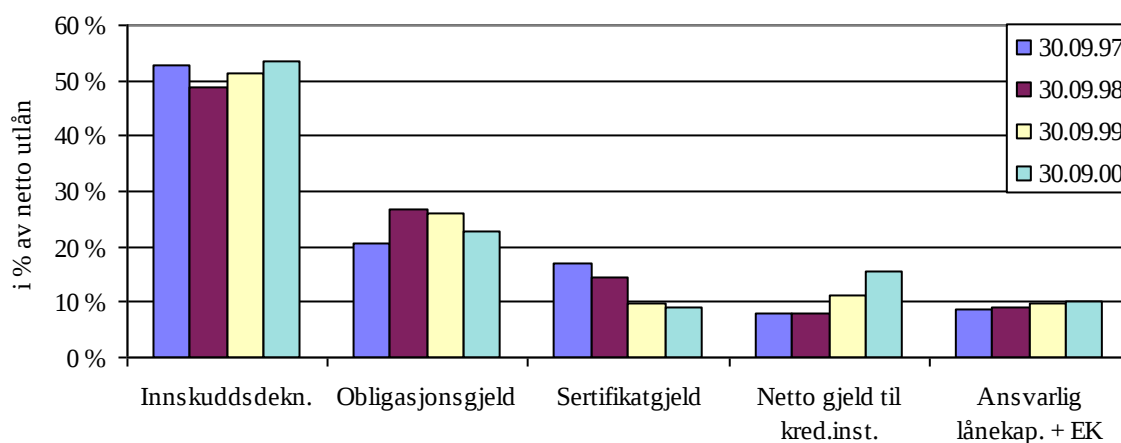
Tabell 3.1.3 Utvalgte balansestørrelser

	30.09.00		30.09.99
	Mill.kr.	vekst i %	Mill.kr.
Forvaltningskapital	742 679	14,7	647 502
Brutto utlån til kunder	527 570	13,0	466 677
- korr. portef.- overføringer		13,4	
Innskudd fra kunder	369 804	17,0	316 168
Gjeld ved utst. av verdipapirer	164 672	16,2	141 772
Tapsavsetninger	8 111	-8,8	8 890
herav uspesifiserte tapsavs.	4 236	0,3	4 223
herav spesifiserte tapsavs.	3 875	-17,0	4 667
Netto nullstilte lån	4 326	-25,5	5 809
Netto misligholdte lån	5 121	-22,0	6 563
	30.09.00		30.09.99
Tapsavs. i % av brutto utlån	1,5		1,9
Uspes. tapsavs. i % av br. utlån	0,8		0,9
Net. nullstilte lån i % av br. utlån	0,8		1,2
Net. misligh. lån i % av br. utlån	1,0		1,4

Figur 3.1.1 Tre største forr.banker: utvikling i funding

Figur 3.1.2 Øvrige forr.banker: utvikling i funding

3.2 Sparebanker

Gruppen av sparebanker har et svært godt resultat av ordinær drift i år, nær 2 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital, hovedsakelig som følge av gevinst på salget av Fellesdata. Korrigert for dette har bankene en nedgang i resultat. Netto renteinntekter gikk opp fra andre til tredje kvartal, etter å ha falt de seneste kvartalene. Så langt i år er nettorenten lavere enn i samme periode i fjor. Andre inntekter er noe redusert, spesielt gjelder dette kursgevinster. Utlånstapene fortsetter å stige, om enn ikke dramatisk. Utlånsveksten for de tretti største bankene var 14,6 prosent siste tolv måneder, dvs. nær uendret fra de to foregående kvartaler.

Etter ni måneder hadde de tretti største sparebankene et resultat av ordinær drift på 6,3 mrd.kroner, eller 1,93 prosent av GFK. Dette var en forbedring på 1,8 mrd.kroner. I forhold til GFK var forbedringen 0,29 prosentpoeng. Årsaken til de svært gode resultatene er sparebankenes salg av aksjer i Fellesdata i andre kvartal. Dette salget ga de tretti største bankene en gevinst på i størrelsesorden 1,8-1,9 mrd.kroner. Ser en på driftsresultat etter tap (før gevinst på verdipapirer holdt som anleggsmidler) var det en resultatnedgang fra 1,47 til 1,27 prosent av GFK.

Netto renteinntekter var i årets tre første kvartaler 11 prosent høyere enn i tilsvarende periode i fjor, men det var en nedgang fra 2,79 til 2,58 i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital. I tredje kvartal isolert var det likevel, for første gang på syv kvartaler, en oppgang i nettorenten, fra 2,53 prosent i andre kvartal til 2,66 prosent.

Andre inntekter (ekskl. kursgevinster) økte fra 1,8 til 2,1 mrd. kroner. I forhold til GFK var det likevel en svak nedgang, fra 0,67 til 0,64 prosent. Netto provisjonsinntekter var 18 prosent høyere enn året før.

Driftskostnadene steg med 11 prosent, men viste en nedgang i forhold til GFK fra 2,03 til 1,88 prosent. Sparebankenes samlede kostnadsprosent var uendret sett i forhold til ett år tilbake, og lå på 58 prosent.

Netto kursgevinster på aksjer, rentepapirer og valuta/finansielle derivater var 31 prosent lavere enn året før.

De tretti største sparebankene hadde bokførte utlånstap på 623 mill.kroner i årets første ni måneder, noe som var 35 prosent høyere enn i samme tidsrom i fjor. Tapene tilsvarte 0,19 prosent av GFK, og har økt svakt gjennom året.

Brutto utlån til kunder var ved utløpet av tredje kvartal 14,6 prosent høyere enn ett år tidligere. Tolv-måneders vekstrate har vært stabil de siste to kvartaler, og de tre gruppene har alle bare mindre endringer i vekst. Høyest vekst finner en i gruppen av de mindre sparebankene, med en årsvekst på 16,1 prosent. Ved årsskiftet var veksten 14,0 prosent.

Innskudd fra kunder steg med 13,1 prosent siden tredje kvartal 1999. Innskuddsdekningen av totale netto utlån har sunket jevnt de siste årene, og var nå 64 prosent, etter en nedgang siste år på 3 prosentpoeng. Funding i rentepapirer har steget fra 22 til 25 prosent i samme periode.

De tretti sparebankene har økt tapsavsetningene med 5,8 prosent siste år. Tapsavsetningene utgjorde ved tredje kvartal 1,5 prosent av brutto utlån til kunder, ned fra 1,7 prosent.

Det er de uspesifiserte tapsavsetningene som står for veksten i de totale, med en vekst på 16 prosent. De spesifiserte tapsavsetningene er blitt redusert med 4 prosent.

Netto misligholdte lån var 10 prosent høyere enn ett år tilbake, mens netto nullstilte lån var uendret i forhold til i fjor.

De tretti sparebankenes soliditet er noe redusert sett i forhold til etter tredje kvartal i fjor. Samlet kapitaldekning var 11,5 prosent, marginalt ned, mens kjernekapitaldekningen var 8,7 prosent, ned fra 9,0 prosent.

Gruppen av de nest største bankene har redusert kjernekapitaldekningen fra 8,4 til 8,0 prosent, og de mindre bankene viste en reduksjon fra 12,2 til 11,6 prosent.

FIGURER OG TABELLER - SPAREBANKER

Tabell 3.2.1 Resultattall for de tretti største sparebanker (morbank)

	1.-3.kv. 00		1.-3.kv. 99		1999	
	Mill.kr.	% GFK	Mill.kr.	% GFK	Mill.kr.	% GFK
Netto renteinntekter	8 412	2,58	7 573	2,79	10 316	2,75
Andre inntekter	2 469	0,76	2 383	0,88	3 854	1,03
herav kursgevinster	384	0,12	555	0,20	887	0,24
Andre kostnader	6 123	1,88	5 505	2,03	7 751	2,07
herav lønn og admin.kost.	4 784	1,47	4 231	1,56	6 062	1,62
Driftsres. før tap	4 758	1,46	4 451	1,64	6 419	1,71
Bokførte tap	623	0,19	461	0,17	804	0,21
Gev./tap VP lang sikt, Nedskrivn.	2 158	0,66	480	0,18	358	0,10
Resultat av ord.drift f.skatt	6 293	1,93	4 469	1,64	5 973	1,59

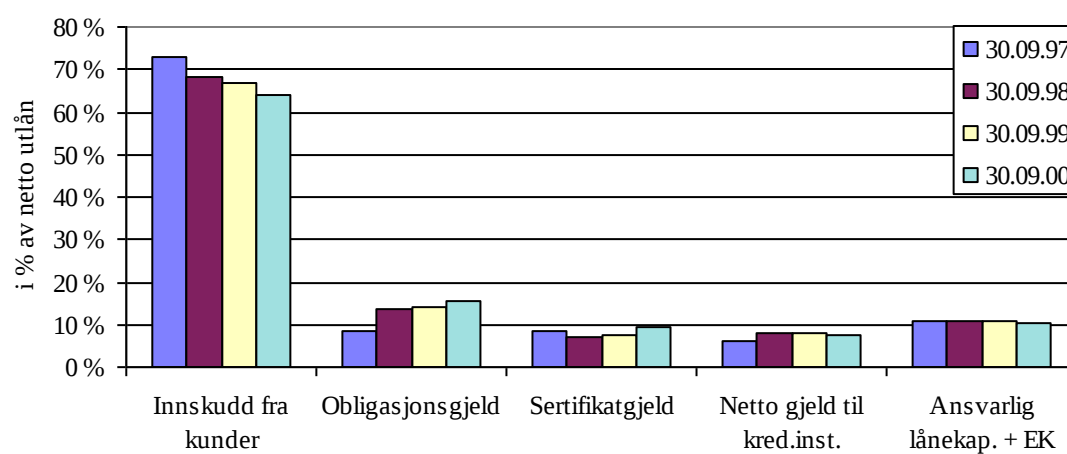
Tabell 3.2.2 Utvikling i andre inntekter (ekskl. kursgevinster), og kostnader

	1.-3.kv. 98	1.-3.kv. 99	1.-3.kv. 00
Andre inntekter/Netto renteinntekter	26,6 %	24,1 %	24,8 %
Kostnader/Inntekter	62,1 %	58,6 %	58,3 %

Tabell 3.2.3 Utvalgte balansestørrelser

	30.09.00 Mill.kr.	vekst i % siste år	30.09.99 Mill.kr.
Forvaltningskapital	467 292	18,7	393 808
Brutto utlån til kunder	379 291	15,1	329 642
- korr. for porteføljeoverf.		14,6	
Innskudd fra kunder	252 581	13,3	223 013
- korr. for porteføljeoverf.		13,1	
Gjeld ved utst. av verdipapirer	101 428	30,2	77 908
Tapsavsetninger	5 761	5,8	5 448
herav uspesifiserte tapsavs.	3 042	16,1	2 620
herav spesifiserte tapsavs.	2 719	-3,9	2 828
Netto nullstilte lån	1 579	0,2	1 576
Netto misligholdte lån	3 592	9,8	3 271
	30.09.00		30.09.99
Tapsavs. i % av brutto utlån	1,5		1,7
Uspes. tapsavs. i % av br. utlån	0,8		0,8
Net. nullstilte lån i % av br. utlån	0,4		0,5
Net. misligh. lån i % av br. utlån	0,9		1,0

Figur 3.2.1 Tretti største sparebanker: Utvikling i funding

4. FINANSIERINGSFORETAK

4.1 Kredittforetak

Kredittforetakene samlet (9 norske foretak) har et resultat av ordinær drift på 817 mill. kroner som tilsvarer 0,64 prosent av GFK. Resultatet er uendret sammenlignet med 1. – 3. kvartal i fjor, men 0,10 prosentpoeng lavere målt i forhold til GFK.

Nettorenten er redusert med 0,09 prosentpoeng sammenlignet med 1. – 3. kvartal i fjor. Isolert sett viser nettorenten en nedgang i 3. kvartal 2000 sammenlignet med de foregående kvartalene. Økte renteinntekter hittil i år har ikke klart å kompensere for økte fundingkostnader i samme periode.

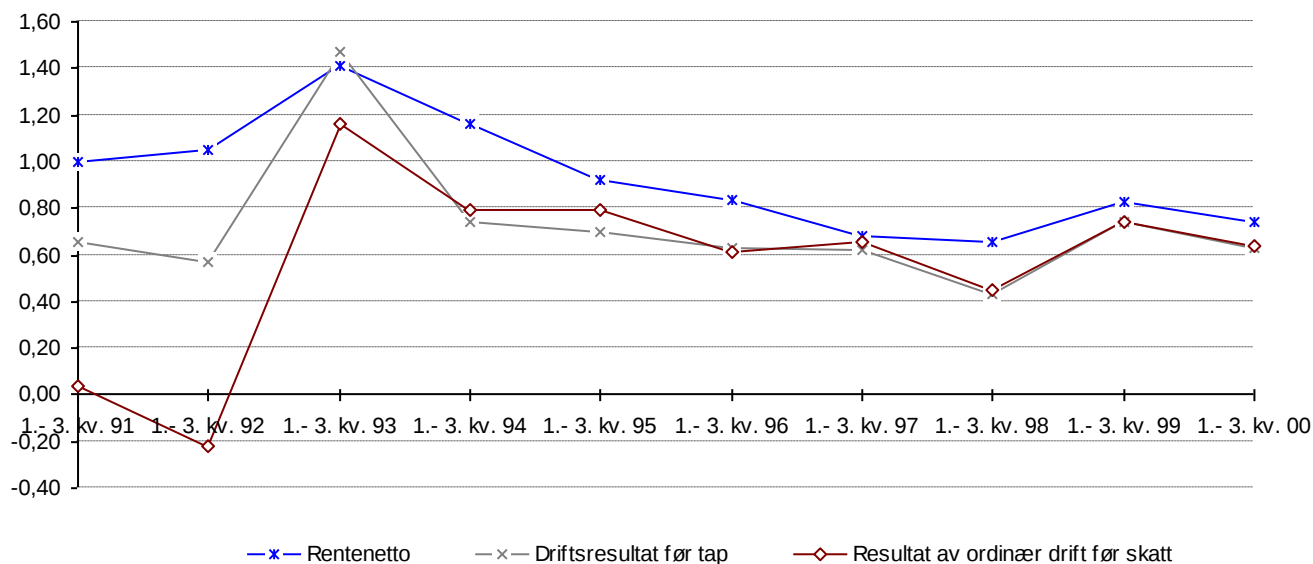
Kredittforetakene har kursgevinster på verdipapirer på 23 mill. kroner i 1. - 3. kvartal 2000, mens de i samme periode i fjor hadde kursgevinster på 51 mill. kroner. Målt i prosent av GFK er det en svak nedgang i lønnskostnadene. Det er tilbakeføringer av tap på utlån på 11 mill. kroner i 1. - 3. kvartal i år, mens det ikke var tilbakeføringer i fjorårets tre første kvartaler.

Utlån til kunder har økt med 5,7 prosent de siste 12 månedene. Årsveksten ved utgangen av 1. halvår var i overkant av 8 prosent, mens den var 6,5 prosent pr. 1. kvartal. *Kommunalbanken ble omgjort fra statlig låneinstitutt til kredittforetak i november 1999. Når selskapets utlån pr. 3. kvartal 2000 tas med, er årsveksten over 40 prosent.*

Foreløpige tall for kredittforetakene samlet viser at kjernekapitaldekningen er på samme nivå som ved utgangen av 3. kvartal i fjor. Hvis de nyetablerte selskapene Fokus Kreditt og Kommunalbanken holdes utenfor, er kjernekapitaldekningen 0,3 prosentpoeng lavere enn for ett år siden. Kjernekapitaldekningen er redusert fra 3. kvartal i fjor for 5 av 9 kredittforetak med sammenlignbare tall. To selskaper dekker ikke inn kravet til kapitaldekning med kjernekapital ved utgangen av 3. kvartal 2000.

FIGURER OG TABELLER - KREDITTFORETAK

Figur 4.1.1 - Resultatutvikling i prosent av GFK

Tabell 4.1.1 - Resultatposter

	1. - 3. kvartal 2000		1. - 3. kvartal 1999	
	mill. kroner	prosent av GFK	mill. kroner	prosent av GFK
Nettorenter	952	0,74	925	0,83
Andre inntekter	61	0,05	90	0,09
Andre kostnader	207	0,16	196	0,18
Driftsres. før tap	806	0,63	819	0,74
Bokførte tap	-11	-0,01	0	0,00
Resultat ord. drift	817	0,64	819	0,74

Tabell 4.1.2 - Balanseposter (prosent og mill. kr)

	30.09.2000	% vekst	30.09.1999
Forvaltningskapital	171 959	14,2	150 608
Brutto utlån til kunder	103 393	5,7	97 820
<i>Br. utlån inkl. Kommunalbanken 3. kvartal 2000</i>	<i>137 969</i>	<i>41,0</i>	<i>97 820</i>
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	118 021	2,3	115 381
Nullstilte lån	32	-28,3	45
i prosent av brutto utlån	0,03		0,05
Misligholdte lån	114	-38,8	187
i prosent av brutto utlån	0,11		0,19
Tapsavsetninger	219	-5,6	232
i prosent av brutto utlån	0,21		0,24

**Tabell 4.1.3 - Kapitaldekningstall for kredittforetakene totalt
(prosent og mill. kr)**

	30.09.2000*	30.06.2000	30.09.1999
Kjernekapitalprosent	12,86	13,14	12,85
Kapitaldekningsprosent	15,64	16,17	15,84
Kjernekapital	11 563	11 431	9 492
Tilleggskapital	2 575	2 738	2 334
Netto ansvarlig kapital	14 065	14 065	11 708
Beregningsgrunnlag	89 946	86 983	73 896

**foreløpige tall fra kapitaldekningsoppgaven (rapport 800)*

4.2 Finansieringsselskaper

Finansieringsselskapene samlet (23 norske selskaper) har et resultat av ordinær drift på 829 mill. kroner. Resultatet er 16,8 prosent høyere enn for samme periode i fjor. Målt i prosent av GFK tilsvarende resultatet 2,24 prosent som er 0,26 prosentpoeng svakere enn for 1. – 3. kvartal 1999. Hovedårsaken er en markert nedgang i nettorenten.

Finansieringsselskapenes netto renteinntekter økte med 14,5 prosent sammenlignet med 1. – 3. kvartal i fjor, men sett i forhold til GFK er nettorenten redusert med 0,5 prosentpoeng. Både sterk konkurranse og økte rentekostnader har bidratt til svekket nettorente. Skjerpet konkurranse i det norske markedet har ført til reduserte marginer i løpet av det siste året. Finansieringsselskapene har i tillegg stor grad av kortsiktig funding, og økningen i de korte rentene i 2000 har gitt selskapene økte rentekostnader. Heving av utlånsrentene har ikke klart å kompensere for økte fundingkostnader hittil i år. Isolert sett har det vært en nedgang i nettorenten fra 2. til 3. kvartal 2000, men nedgangen har stagnert noe sammenlignet med tidligere kvartaler.

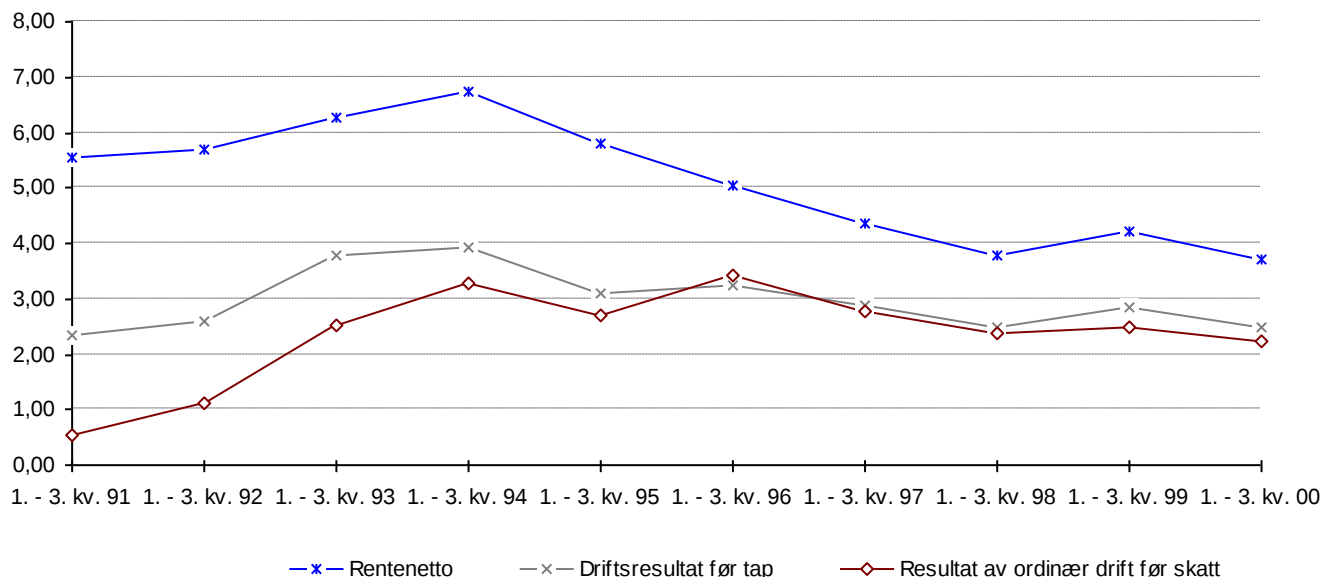
Målt i prosent av GFK er provisjonsinntekter og andre driftsinntekter noe redusert fra i fjor. Andre driftskostnader viser en nedgang i forhold til GFK, mens det er en viss økning i lønnskostnadene. Tap på utlån, i prosent av GFK, er lavere enn for de tre første kvartalene i fjor.

Brutto utlån til kunder har økt med over 30 prosent fra 3. kvartal 1999. Hovedårsaken til den sterke veksten er overføring av utlån fra Gjensidige Bank til Elcon Finans i 4. kvartal 1999. Hvis det korrigeres for disse overføringene, er årsveksten 12,2 prosent. Årsveksten var 11,7 prosent ved utgangen av 1. halvår 2000, mens den pr. 1. kvartal var 9,7 prosent.

Foreløpige tall for finansieringsselskapene samlet (ekskl. Obos) viser en nedgang i kjernekapitaldekningen på 3,7 prosentpoeng sammenlignet med 3. kvartal i fjor. Hovedårsaken til reduksjonen i kjernekapitaldekningen, er økt beregningsgrunnlag som følge av porteføljeoverføringene til Elcon Finans. Av de 23 finansieringsselskapene som har rapportert foreløpige resultat- og balansetall, har 14 selskaper redusert kjernekapitaldekningen sammenlignet med 3. kvartal 1999. 6 selskaper dekker ikke inn kravet til kapitaldekning med kjernekapital.

FIGURER OG TABELLER - FINANSIERINGSSELSKAPER

Figur 4.2.1 – Resultatutvikling i prosent av GFK

Tabell 4.2.1 – Resultatposter

	1. - 3. kvartal 2000		1. - 3. kvartal 1999	
	mill. kroner	prosent av GFK	mill. kroner	prosent av GFK
Nettorenter	1 374	3,71	1 200	4,22
Andre inntekter	858	2,32	681	2,40
Andre kostnader	1 308	3,53	1 077	3,79
Driftsres. før tap	924	2,50	804	2,83
Bokførte tap	95	0,26	94	0,33
Resultat ord. drift	829	2,24	710	2,50

Tabell 4.2.2 – Balanseposter (prosent og mill. kr)

	30.09.2000	% vekst	30.09.1999
Forvaltningskapital	50 785	25,7	40 398
Brutto utlån til kunder	49 571	30,7	37 939
Br. utlån korr. for overf. fra Gjensidige Bank	42 571	12,2	37 939
Innlån og gjeld til kunder	3 866	-7,8	4 194
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	445	-76,3	1 881
Nullstilte lån	541	2,0	531
i prosent av brutto utlån	1,09		1,40
Misligholdte lån	839	2,1	822
i prosent av brutto utlån	1,69		2,17
Tapsavsetninger	1 174	8,3	1 084
i prosent av brutto utlån	2,37		2,86

Tabell 4.2.3 - Tolv månedersvekst i brutto utlån til publikum

	3. kv. 2000	2. kv. 2000	1. kv. 2000	4. kv. 1999	3. kv. 1999
Finansieringsselskaper totalt	30,1	27,2	28,6	28,1	11,0
norske finansieringsselskaper	26,9	26,8	29,0	31,5	11,2
utenlandske filialer i Norge	42,1	28,8	26,9	15,1	10,5
fin.selsk. i norske finanskonsern	30,5	31,6	34,3	35,5	11,3
fin.selsk. i de 4 største bankkonsernene	34,9	36,3	40,3	41,8	12,8

Tabell 4.2.4 - Markedsandeler i forhold til brutto utlån til publikum

	3. kv. 2000	1999	1998	1997	1996
Norske finansieringsselskaper	77,1	81,0	78,8	80,7	81,0
Utenlandske filialer i Norge	22,9	19,0	21,2	19,3	19,0
fin.selsk. i norske finanskonsern	63,7	67,0	63,4	64,6	66,3
fin.selsk. i de 4 største bankkonsernene	54,4	57,5	51,9	51,9	53,6

Tabell 4.2.5 - Kapitaldekningstall for finansieringsselskapene totalt (prosent og mill. kr)

	30.09.2000*	30.06.2000	30.09.1999
Kjernekapitalprosent	9,41	9,69	13,12
Kapitaldekningsprosent	10,90	10,77	13,49
Kjernekapital	4 294	4 302	5 069
Tilleggskapital	672	472	494
Netto ansvarlig kapital	4 970	4 777	5 211
Beregningsgrunnlag	45 619	44 376	38 629

* foreløpige tall fra kapitaldekningsoppgaven (rapport 800)

5. FORSIKRINGSSKAPER

5.1 Livsforsikring

Livselskapene har rapportert et resultat før tildeling til kunder og skatt på 13,2 mrd. kroner for første til tredje kvartal 2000. Realisering av kursgevinster var hovedårsaken til at det bokførte resultatet er 37 prosent høyere enn for tilsvarende periode i 1999. Livselskapenes verdijusterte resultat (før tildeling til kunder og skatt) er redusert fra 13,5 mrd. kroner til 3,5 mrd. kroner sammenlignet med første til tredje kvartal 1999. Samtlige livselskaper oppfyller kapitaldekningskravet på 8 prosent.

Ved utgangen av 3. kvartal 2000 var det 9 tradisjonelle livselskaper og 6 selskaper med konsesjon til å drive livsforsikring med investeringsvalg. Tallene nedenfor omfatter samtlige tradisjonelle livselskaper med unntak av Nordenfjeldske Livsforsikring som fremdeles har liten aktivitet. Livsforsikring med investeringsvalg vil bli omtalt i eget avsnitt.

Resultat

Den sterke oppgangen i aksjemarkedene man så gjennom hele 1999 ble i 1. kvartal 2000 avløst av en klart svakere vekst internasjonalt, samt en svak nedgang i Oslo Børs totalindeks. Etter bunnnoteringen 17. april har imidlertid det norske aksjemarkedet hatt en sterk utvikling, og året sett under ett viser at Oslo Børs hevder seg godt sammenlignet med verdens øvrige børser i perioden 1. – 3. kvartal. Ved utgangen av 3. kvartal hadde totalindeksen steget med 11,8 prosent, mens Morgan Stanley Verdensindeks falt med 8 prosent. Langvarig høy oljepris, og muligheten for at det norske verdipapirmarkedet av mange investorer benyttes i diversifiseringsøyemed i perioder med stor usikkerhet i internasjonale markeder, kan være en forklaring på den positive utviklingen. I løpet av 1. kvartal realiserte livselskapene en del av kursreservene fra fjoråret, hvilket medførte en relativt høy bokført kapitalavkastning. Når selskapene for perioden 1. – 3. kvartal rapporterte en verdijustert avkastning på kun 6,5 prosent (annualisert), kan dette delvis forklares ved selskapenes høye utenlandsandel. Bokført kapitalavkastning var på 10,9 prosent (annualisert).

Livselskapenes resultat før tildeling til kunder og skatt var for 1. – 3. kvartal på 13,2 mrd. kroner, eller 4,8 prosent (annualisert) av selskapenes samlede gjennomsnittlige forvaltningskapital (GFK). Ufordelte overskuddsmidler til kunder utgjorde 11,4 mrd. kroner hvilket svarer til ca. 86 prosent av overskuddet. Resultatet til betjening av egenkapital og skatt ble dermed 1,8 mrd. kroner. Til sammenligning var resultat før tildeling til kunder og skatt i 1. – 3. kvartal 1999 på 9,7 mrd. kroner, eller 4,0 prosent (annualisert) av GFK. I 1999 utgjorde livselskapenes samlede resultat før tildeling til kunder og skatt 3,4 prosent av GFK.

Verdijustert resultat, som inkluderer endringer i kursreguleringsfondet, var for 1. – 3. kvartal 2000 på 3,5 mrd. kroner, hvilket svarer til 1,3 prosent (annualisert) av selskapenes samlede GFK. Kursreguleringsfondet utgjorde 17,4 mrd. kroner ved utgangen av perioden, mot 27 mrd. kroner ved årsskiftet. Til sammenligning var verdijustert resultat for 1. – 3. kvartal 1999 på 13,5 mrd. kroner, eller 5,5 prosent (annualisert) av GFK. Den store forskjellen i resultatene for de to periodene, skyldes utviklingen i verdipapirmarkedene.

Premieinntekter

Samlede premieinntekter var i 1. – 3. kvartal 2000 på 18,3 mrd. kroner, mot 17,7 mrd. kroner for samme periode i 1999. Dette innebærer en økning på 3,7 prosent. Tallene er korrigert for effekten av flytting av ordninger som medfører at hele premiereserven føres som premieinntekt i mottagende selskap.

Netto inntekter fra finansielle eiendeler

Livselskapenes resultater kan grovt deles inn i et rente-, et risiko- og et administrasjonsresultat, der risiko- og administrasjonsresultatet i de fleste selskaper går i null. Renteresultatet beregnes som netto finansinntekter minus garantert rente på forsikringstakernes midler, og utviklingen i verdipapirmarkedene har derfor stor betydning for livselskapenes resultater.

Det norske aksjemarkedet falt 1 prosent i løpet av 1. kvartal 2000, målt ved Oslo Børs totalindeks. Markedet var volatilt den første måneden, og mange markedsaktører som hadde en urealisert gevinst fra siste del av 1999, valgte å sikre denne gevinsten. I februar gikk det norske markedet bedre, og tok igjen mye av det tapte fra januar måned. Imidlertid falt markedet igjen i mars, og man opplevde periodens laveste notering 17. april. Siden bunnivået i april har totalindeksen steget med 25,3 prosent (26,5 % pr. 8. november).

Internasjonalt har utviklingen vært langt svakere. Det amerikanske aksjemarkedet har vist store svingninger i den aktuelle perioden, og samlet har USA falt med 2,2 prosent målt ved S&P 500 indeksen. Utviklingen i Europa viste et fall på 4,4 prosent målt ved Dow Jones Europe Stoxx indeksen som er en indeks bestående av de største europeiske aksjemarkedene inklusive Londonbørsen, mens utviklingen i Morgan Stanleys verdensindeks viste et fall på hele 8 prosent.

Utviklingen i verdipapirmarkedene i årets tre første kvartaler førte til en netto finansinntekt for livselskapene på 17,2 mrd. kroner, eller 6,2 prosent (annualisert) av selskapenes GFK. Dette er en reduksjon på 2,9 prosentpoeng sammenlignet med 1. – 3. kvartal 1999 da selskapenes netto finansinntekter var på 22,1 mrd. kroner eller 9,1 prosent (annualisert) av GFK. Inkludert i finansinntektene er en netto gevinst ved realisasjon av aksjer på 16,4 mrd. kroner, eller 5,9 prosent (annualisert) av GFK. 7,3 mrd. kroner av disse skriver seg fra 1. kvartal. Til sammenligning var selskapenes netto gevinst ved realisasjon av aksjer i 1. – 3. kvartal 1999 på 3,6 mrd. kroner, eller 1,3 prosent (annualisert) av GFK.

Erstatninger

I 1. – 3. kvartal 2000 ble det utbetalt erstatninger for 13,6 mrd. kroner, mot 12,1 mrd. kroner for samme periode året før. Videre har livselskapene i regnskapet for 1. – 3. kvartal 2000 utgiftsført 5,9 mrd. kroner i premiereserver mv. for forsikringskontrakter som er flyttet til andre forsikringsselskaper/pensjonskasser. Dette er en økning fra 3,9 mrd. kroner i 1. – 3. kvartal 1999. Inkludert endringer i erstatningsavsetninger blir de samlede erstatningene 19,4 mrd. kroner i 1. – 3. kvartal 2000. Tilsvarende tall for 1. – 3. kvartal 1999 var 16,1 mrd. kroner.

Forsikringsmessige avsetninger

Livselskapenes samlede endringer i de forsikringsmessige avsetninger utgjorde 13,9 mrd. kroner i 1. – 3. kvartal 2000, mot 12,3 mrd. kroner i 1. – 3. kvartal 1999. Med forsikringsmessige avsetninger menes midler avsatt til dekning av selskapenes forpliktelser, inkludert avsetninger til dekning av tilleggssytelser ut over kontraktsforpliktelsene (forsikringsvirksomhetsloven § 8-2), samt avsetninger til sikkerhetsfond.

Forsikringsmessige avsetninger for egen regning utgjorde for selskapene samlet 322,3 mrd. kroner ved utgangen av 3. kvartal 2000, en økning på drøyt 9 prosent fra ett år tidligere. Av dette utgjorde premiereserven 279 mrd. kroner, og tilleggssavsetningene 13,4 mrd. kroner.

Driftskostnader

Tall for livselskapenes driftskostnader viser en relativt flat utvikling, og samlede driftskostnader utgjorde 2386 mill. kroner, eller 0,7 prosent av GFK i 1. – 3. kvartal 2000. Driftskostnadene omfatter så vel de forsikringsrelaterte driftskostnader til salg og administrasjon, som administrasjonskostnader tilknyttet finansielle eiendeler.

Balansestruktur

Livselskapenes forvaltningskapital var ved utgangen av 1. – 3. kvartal 2000 på 376 mrd. kroner, hvilket er en økning på 4,1 prosent fra utgangen av 1999 da samlet forvaltningskapital var på 361 mrd. kroner.

Selskapenes aksjeandel har i 2000 vært relativt stabil, og selskapenes totale beholdning av aksjer og andeler utgjorde 33 prosent av forvaltningskapitalen ved utgangen av 3. kvartal 2000. Til sammenligning utgjorde aksjer og andeler 28 prosent ved utgangen av 3. kvartal 1999. Tall fra verdipapirrapporten viser at 67 prosent av selskapenes omløpsaksjer er i utenlandske aksjer. Dette er en økning på 3 prosentpoeng siden årsskiftet.

Obligasjoner holdt som omløpsmidler utgjorde 27,3 prosent av livselskapenes eiendeler ved utgangen av 3. kvartal 2000, mot 29,2 prosent ved årsskiftet og 31,7 prosent ved utgangen av 3. kvartal 1999. Utenlandsandelen som lenge har ligget på rundt 40 prosent er nå kommet opp i 49 prosent.

Andelen i utlån har vist en jevn nedgang og utgjorde 6,4 prosent ved utgangen av kvartalet, mot 8,0 prosent ett år tidligere.

Soliditet

Samtlige livselskaper oppfyller kapitaldekningskravet på 8 prosent ved utgangen av 3. kvartal 2000. Bufferkapitalen bestående av overskudd av ansvarlig kapital, tilleggssavsetninger og kursreguleringsfond var ved utgangen av kvartalet på 35,7 mrd. kroner, mot 38,0 mrd. kroner etter første halvår og 45,4 mrd. kroner ved inngangen til året. Bufferkapitalen ved utgangen av 1. – 3. kvartal 1999 var på 28 mrd. kroner.

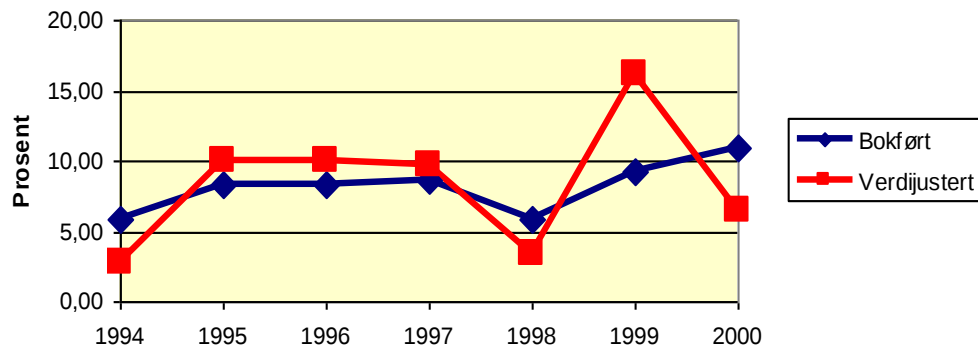
Livsforsikring med investeringsvalg

Det var pr. 30.09.2000 i alt seks selskaper med konsesjon til å tilby livsforsikring med investeringsvalg (unit linked). Resultatet for perioden 1. – 3. kvartal 2000 viste et nullresultat, mot et underskudd på 9 mill. kroner i samme periode året før. Av de seks selskapene er det kun Vital og Storebrand som kan vise til et overskudd ved utgangen av 1. – 3. kvartal 2000. Samlede premieinntekter var 3 762 mill. kroner, hvorav Storebrand hadde 1 333 mill. kroner og Vital hadde 1 096 mill. kroner.

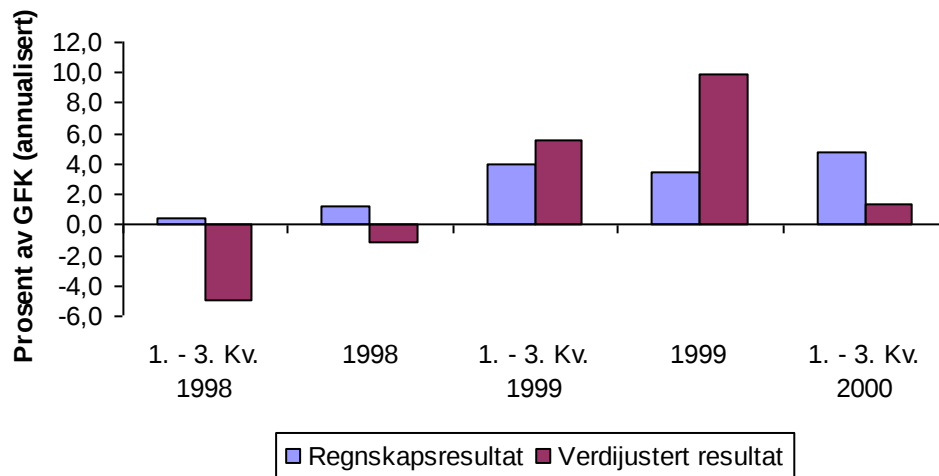
Total forvaltningskapital ved utgangen av 3. kvartal 2000 var 10 058 mill. kroner. Vital Fondsforsikring har klart størst markedsandel ved utgangen av den aktuelle perioden med 38,4 prosent målt etter forvaltningskapital. Det er her kun tatt med de norske unit linked-selskapene, noe som ikke gir et fullstendig bilde av konkurransen i det norske unit linked-markedet. Skandia Life og Handelsbanken er også aktive i dette markedet og har en betydelig markedsandel.

FIGURER OG TABELLER - LIVSFORSIKRING

Figur 5.1.1: *Utviklingen i livselskapenes gjennomsnittlige kapitalavkastning (annualisert) 1994 - 2000*

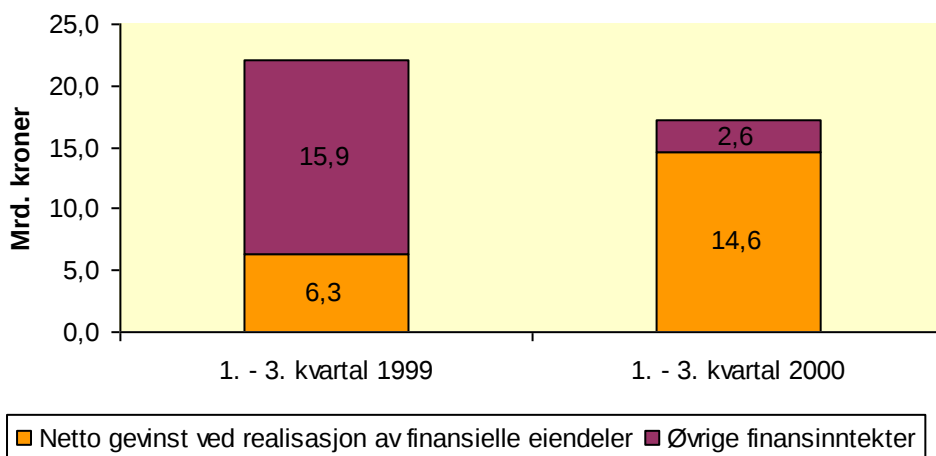

Figur 5.1.2: *Utviklingen i livselskapenes resultater 1998 - 2000*

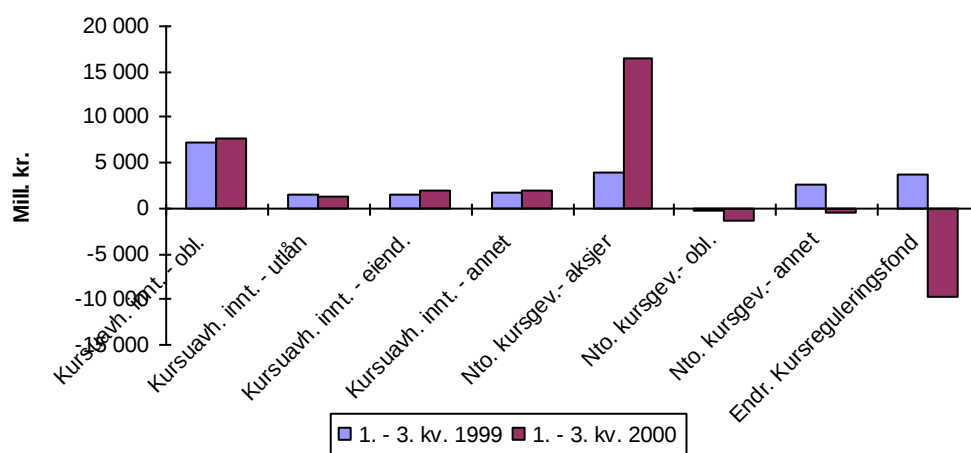

Tabell 5.1.1: Utvalgte resultatposter

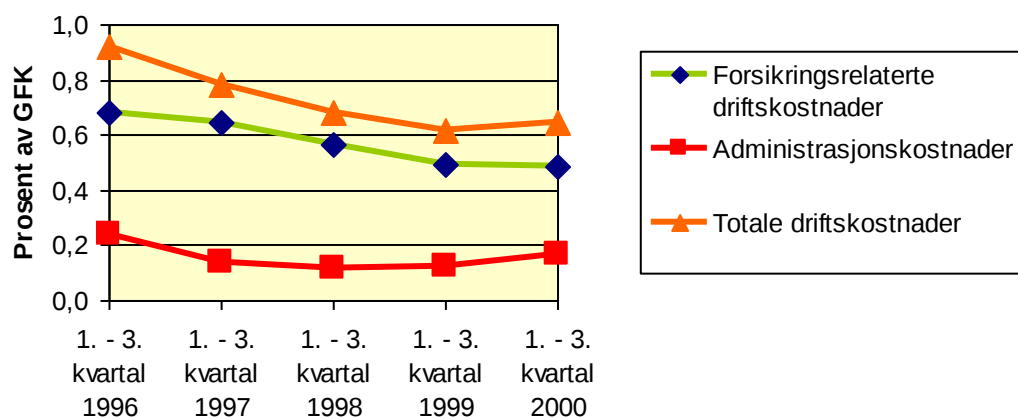
RESULTAT Mill. kr.	30.09.2000	% av GFK (annualisert)	30.09.1999	% av GFK (annualisert)
Premieinntekter	22 537	8,2	20 654	8,5
herav overføring av premiereserve mv. fra andre	4 206	1,5	2 979	1,2
Netto inntekter fra finansielle eiendeler (ekskl. adm. kostnader)	17 181	6,2	22 146	9,1
herav netto gevinst ved realisasjon	14 559	5,3	6 284	2,6
Erstatninger	19 444	7,0	16 085	6,6
herav overføring av premiereserve mv. til andre	5 877	2,1	3 946	1,6
Endringer forsikringsmessige avsetninger, ekskl. nye tilleggsavsetn.	13 949	5,0	12 288	5,0
Forsikringsrelaterte driftskostnader og administrasjonskostnader	2 386	0,9	2 280	0,9
Andre inntekter/kostnader	-387	-0,1	1 331	0,5
Resultat før tildeling til kunder og skatt	13 211	4,8	9 652	4,0
Endring i kursreguleringsfond	-9 669		3 818	
Verdijustert resultat før tildeling til kunder og skatt	3 542	1,3	13 470	5,5
Nye tilleggsavsetninger	50		6	
Midler tilført forsikringkunder	11 350	4,1	8 277	3,4
Skattekostnad	286		124	
Overskudd	1 525	0,6	1 246	0,5

Figur 5.1.3: Netto inntekter av finansielle eiendeler

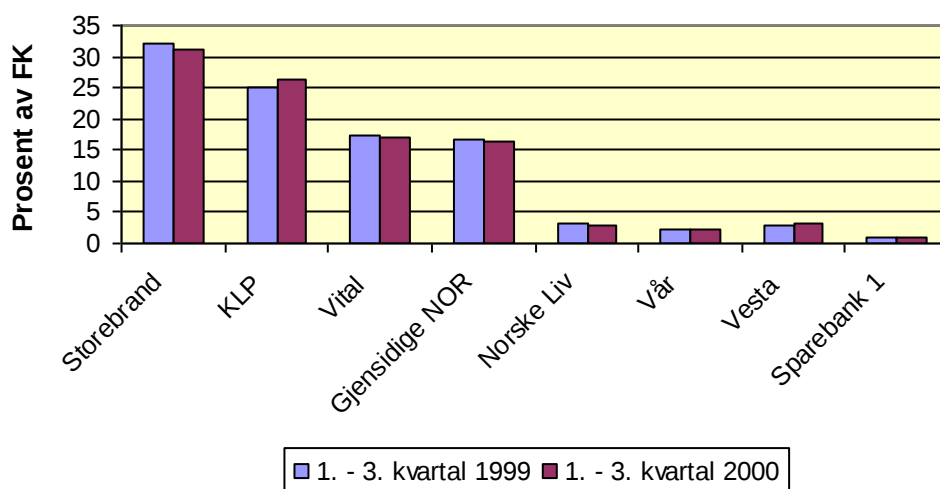
Figur 5.1.4: *Sammensetning av netto finansinntekter samt endringer i kursreguleringsfond*

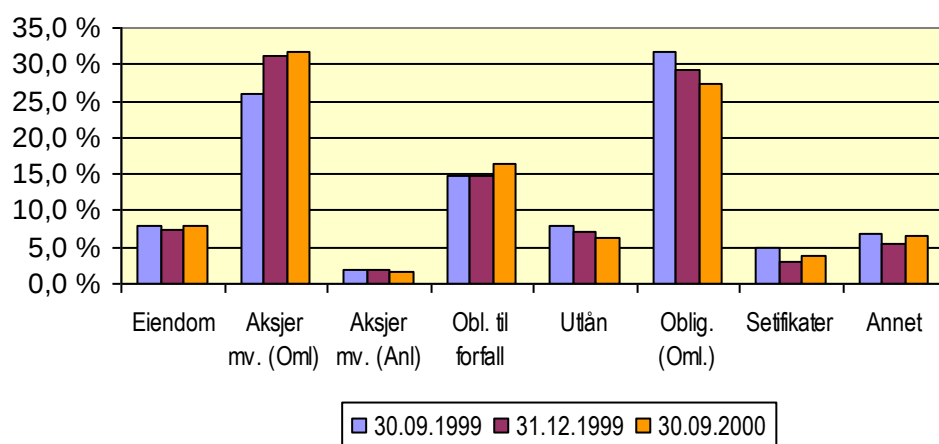
Figur 5.1.5: *Utviklingen i livselskapenes driftskostnader 1996 - 2000*

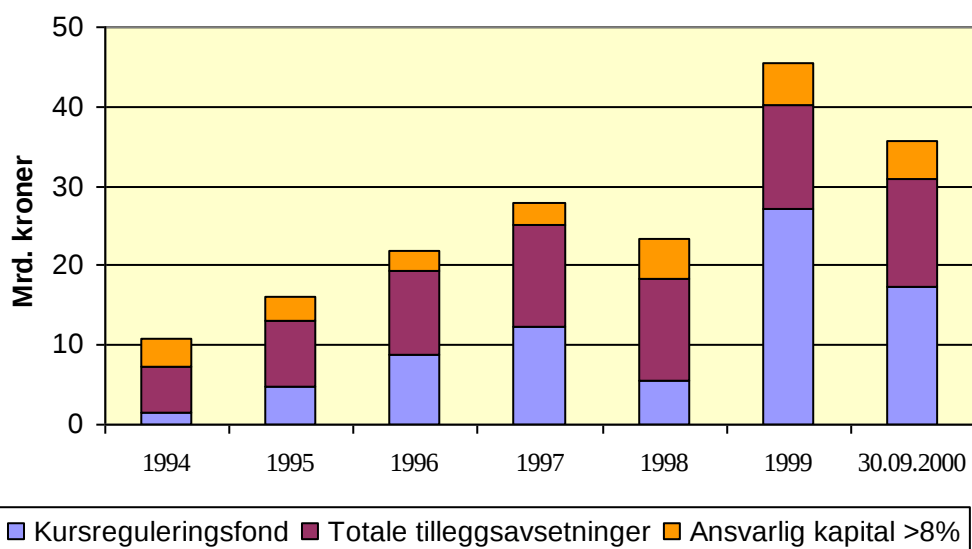
Figur 5.1.6: Markedsandeler i prosent av forvaltningskapital

Figur 5.1.7: Utvikling i sentrale balanseposter (i % av FK) fra 30.09.99 til 30.09.00

Figur 5.1.8: Utviklingen i livselskaperenes bufferkapital

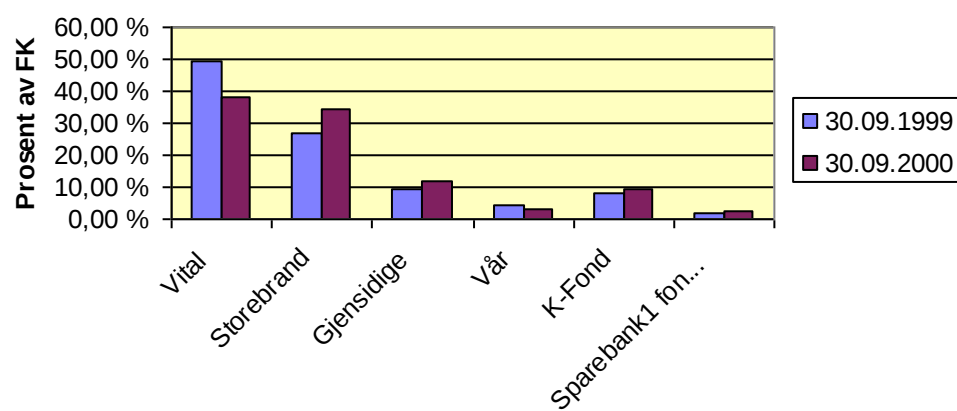
Tabell 5.1.4: Utvikling i bufferkapital* i perioden 2. kv. 98 til 1. kv. 00 – livselskaper totalt

Mrd. kr.	3. kv. 00	2. kv. 00	1. kv. 00	4. kv. 99	3. kv. 99	2. kv. 99	1. kv. 99	4. kv. 98
Ansv.kap. >8%	4 929	5 137	5 726	5 273	5 969	5 341	5 227	5 010
Tilleggsavsetn.	13 412	13 455	13 630	13 094	12 671	12 624	12 929	12 938
Kursreg.fond	17 396	19 436	26 265	27 065	9 410	10 959	9 871	5 461
Bufferkapital	35 737	38 028	45 621	45 433	28 050	28 924	28 027	23 409

Tabell 5.1.5: Sammensetning av bufferkapital per 30.09.00 – enkeltselskaper

SOLIDITET	Ansv. kap.	%	Tilleggs avsetn.	%	Kursreg. fond	%	Buffer kapital	%
Mill. kr. / %	>8 %	av FK		av FK		av FK		av FK
Storebrand	1 646	1,4 %	5 577	4,8 %	4 694	4,0 %	11 917	10,2 %
KLP	1 052	1,1 %	1 499	1,5 %	4 360	4,4 %	6 911	7,0 %
Vital	1 064	1,7 %	2 219	3,5 %	4 429	6,9 %	7 712	12,0 %
Gjensidige NOR	581	0,9 %	2 901	4,7 %	2 696	4,4 %	6 178	10,1 %
Norske Liv	111	1,1 %	408	3,9 %	238	2,3 %	757	7,2 %
Vår	68	0,8 %	325	3,7 %	420	4,7 %	813	9,2 %
Vesta	291	2,5 %	360	3,1 %	327	2,8 %	978	8,4 %
Sparebank 1 Liv	116	3,6 %	123	3,8 %	232	7,2 %	471	14,6 %
Total	4 929	1,3 %	13 412	3,6 %	17 396	4,6 %	35 737	9,5 %

Figur 5.1.9: *Utviklingen i markedsandeler – Livsforsikring med investeringsvalg*

5.2 Skade- og kredittforsikringsselskaper

Utvalget består av 47 selskaper som har levert nøkkeltall pr. 3. kvartal 2000.

Resultatutvikling

Skadeselskapene samlet hadde etter 3 kvartaler i 2000 et resultat av ordinær drift på 1,1 mrd. kroner, mot 1,7 mrd. kroner i tilsvarende periode i 1999. Resultatsvekkelsen kan tilskrives en reduksjon i finansinntektene på 1 104 mill. kroner. Resultatet påvirkes positivt av at nedgangen i de samlede sikkerhetsavsetningene hittil i år innebærer en inntekt på 61 mill. kroner, mens det ble kostnadsført en økning i avsetningene på 505 mill. kroner i samme periode i fjor. Dette forhold fører også til en kraftig økning i resultat av teknisk regnskap, som viste et overskudd på 551 mill. kroner i 1. til 3. kvartal i år mot et underskudd på 502 mill. kroner i tilsvarende periode i fjor.

Alle grupper selskaper med unntak av Øvrige aksjeselskaper hadde positivt resultat av ordinær virksomhet. Sammen med den dominerende gruppen Selskaper knyttet til konsern viste Øvrige aksjeselskaper et underskudd i teknisk regnskap. Disse gruppene har også hatt en nedgang i ordinært resultat.

Lønnsomheten i den forsikringsrelaterte virksomheten kan beskrives ved combined ratio, som uttrykker summen av erstatninger og forsikringsrelaterte driftskostnader for egen regning (f.e.r.) i prosent av premieinntekter f.e.r. Total combined ratio for alle selskapene viste en svak nedgang fra 113,8 etter 3 kvartaler i 1999 til 113,3 i samme periode i år. Skadeprosenten har økt fra 85,9 til 86,6, mens kostnadsprosenten er redusert fra 27,9 til 26,7. Combined ratio ligger fortsatt betydelig over selskapenes uttalte målsettinger.

Selv om finansinntektene er redusert i forhold til i 1999, bidro de likevel til at majoriteten av selskapene unngikk negative resultater. Av utvalget på 47 selskaper viste 13 et negativt resultat av ordinær drift.

Skadeforsikringskonsernene

Skadeforsikringsmarkedet blir dominert av de fire største enhetene: If Skadeforsikring NUF, Gjensidige Forsikringsgruppen, Vesta Skadekonsern og Vår Skadeforsikring. Den videre fremstillingen av skadekonsernenes resultater vil omhandle de tre sistnevnte konsernene, siden den norske filialen av If er under tilsyn av den svenske Finansinspektionen.

Samlet hadde de tre konsernene premieinntekter f.e.r. på 9 484 mill. kroner i perioden 1. til 3. kvartal 2000. Dette er en økning på 1,6 prosent i forhold til samme periode i 1999. Erstatningene viste en noe høyere vekst, med 2,6 prosent. Dermed ble skadeprosenten 88,0 så langt i år, mot 87,1 etter 3 kvartaler i 1999. Driftskostnadene falt med 2,3 prosent, og kostnadsprosenten falt dermed fra 27,5 til 26,5. Combined ratio for de tre konsernene falt med 0,2 prosentpoeng til 114,5. Netto finansinntekter har falt med hele 33,5 prosent i forhold til i fjor. Til tross for en økning i teknisk resultat ble dermed resultat av ordinær virksomhet redusert til 166 mill. kroner sammenlignet med 818 mill. kroner etter 3 kvartaler i 1999.

Resultat av teknisk regnskap var fortsatt negativt etter 3 kvartaler i inneværende år, men viste en fremgang i forhold til samme periode i 1999. Skadeprosenten for de tre konsernene samlet viste en økning på 0,9 prosentpoeng til 88,0. Årsaken til den høye skadeprosenten det siste

året har i hovedsak vært utviklingen i brann-, motorvogn- og yrkesskadeforsikringer. Ifølge selskapene har de gjennomført betydelige premieøkninger innenfor disse bransjene. Inntrykket er at premieøkningene har vært størst i privatmarkedet, hvilket har ført til bedre resultater i dette segmentet. På grunn av økende erstatningskostnader i motorvognforsikring kan det ventes ytterligere premieøkninger for privatkundene. Innenfor næringslivssegmentet har premieøkningene vært mer beskjedne på grunn av en mer presset konkurransesituasjon. Selskapene har signalisert økte premier både for brann-, motorvogn- og ikke minst yrkesskadeforsikringer.

Resultattallene gir en viss indikasjon på at premieøkninger har funnet sted. Forfalt bruttopremie har steget med 6,5 prosent sammenlignet med de 3 første kvartalene i 1999. Det vil imidlertid ta en viss tid før økningen slår igjennom i premier for egen regning. I tillegg har høyere gjenforsikringsandel bidratt til at veksten i premieinntekter for egen regning kun var 1,6 prosent. Korrigert for porteføljeoverføringer var veksten i forfalt bruttopremie rundt 10 prosent, mens veksten i premieinntekter for egen regning var omtrent 4 prosent. Dermed kan det se ut som om de annonserte premieøkningene er i ferd med å få et visst gjennomslag i selskapenes regnskaper.

Ved å se på resultatene for hvert enkelt kvartal isolert sett, fremstår utviklingen i inneværende år som svært ujevn. I 1. kvartal var skadeprocenten hele 94,9, mens den sank betraktelig til 81,4 i 2. kvartal. Denne nedgangen var betydelig større enn hva normale sesongvariasjoner skulle tilsi, og indikerte således en tendens til bedring i den underliggende lønnsomheten. En skadeprocent på 87,2 i 3. kvartal tyder imidlertid på at denne tendensen ikke lenger gjør seg gjeldende.

Kostnadsprocenten for de tre konsernene har falt fra 27,5 etter 3 kvartaler i 1999 til 26,5 i samme periode i år. Denne reduksjonen kommer som følge av nedgang i driftskostnadene og økning i premieinntektene.

Balanseutvikling

Den samlede forvaltningskapital for de tre konsernene var 37,7 mrd. kroner ved utgangen av 3. kvartal 2000. Dette er en økning på 4,8 prosent fra året før. Plasseringer i aksjer og andeler klassifisert som omløpsmidler utgjorde 19,6 prosent av forvaltningskapitalen. Dette er 0,2 prosentpoeng lavere enn ett år tidligere. Plasseringer i sertifikater og obligasjoner klassifisert som omløpsmidler har i samme periode økt med 2,8 prosentpoeng til 29,3. Tendensen mot høyere utenlandsandel i aksjebeholdningen fortsetter. For obligasjoner og sertifikater er det ingen entydig trend mot høyere utenlandsandel.

Alle konsernene tilfredsstiller minstekravene til forsikringstekniske avsetninger ved utgangen av 3. kvartal 2000. De totale avsetninger var 23,3 mrd. kroner, hvilket innebærer en økning på 1,4 prosent i forhold til samme tidspunkt i fjor. I samme periode har dekningsprocenten (de faktiske avsetninger i prosent av minstekrav) falt fra 115,8 til 111,4.

Alle konsernene tilfredsstiller kravene til kapitaldekning. Samlet ansvarlig kapital har økt med 19,8 prosent, og utgjør 8,8 mrd. kroner ved utgangen av 3. kvartal 2000.

FIGURER OG TABELLER - SKADEFORSIKRING

Tabell 5.2.1: Markedsandeler i ulike grupper norske skadeforsikringsselskaper

1.-3. kvartal 2000	Knyttet til konsern	Captives	Øvrige AS'er	Gjensidige sjøfors. selsk.	Øvrige gjensidige	Kreditt-forsikring
Forfalt bruttopremie	80,3 %	6,8 %	6,7 %	3,9 %	1,8 %	0,5 %
Forvaltningskapital	65,3 %	21,3 %	6,4 %	4,3 %	2,0 %	0,7 %

Tabell 5.2.2: Resultat i ulike grupper norske skadeforsikringsselskaper

(Tall i mill. kroner)		1.-3. kv. 2000	1.-3. kv. 1999
Alle selskaper	Teknisk resultat	551	-502
	Resultat av ord. virksomhet	1 104	1 677
Knyttet til konsern	Teknisk resultat	-252	-590
	Resultat av ord. virksomhet	139	833
Captives	Teknisk resultat	876	118
	Resultat av ord. virksomhet	941	739
Øvrige AS'er	Teknisk resultat	- 116	-51
	Resultat av ord. virksomhet	-113	10
Gjensidige sjøforsikringsselskaper	Teknisk resultat	8	23
	Resultat av ord. virksomhet	51	41
Øvrige gjensidige	Teknisk resultat	26	-6
	Resultat av ord. virksomhet	62	26
Kredittforsikring	Teknisk resultat	9	5
	Resultat av ord. virksomhet	24	28

Resultatene i gruppen Knyttet til konsern består av ikke-konsoliderte tall for et utvalg selskaper som avviker noe fra den senere fremstillingen av de største konsernene, slik at resultatene ikke vil være identiske.

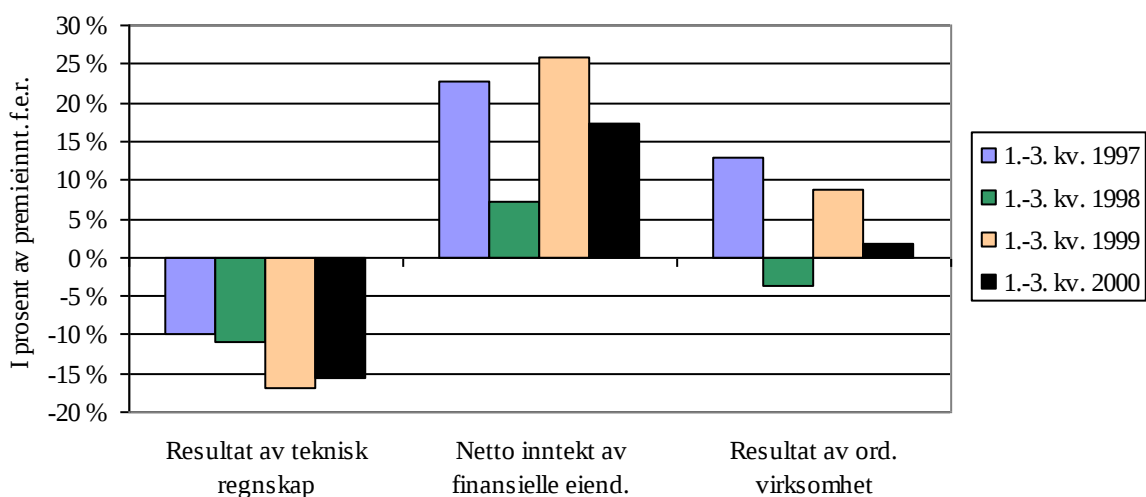
Tabell 5.2.3: Combined ratio i ulike grupper norske skadeforsikringsselskaper

	Knyttet til konsern	Captives	Øvrige AS'er	Gjensidige sjøfors. selsk.	Øvrige gjensidige	Kreditt-forsikring
1. -3. kv. 2000	114,7 %	69,1 %	147,4 %	129,7 %	101,0 %	134,4 %
1.-3. kv. 1999	114,6 %	67,1 %	166,4 %	126,1 %	116,8 %	131,7 %

Tabell 5.2.4: Resultatelementer for de tre skadekonsernene samlet

(Tall i mill. kroner)	1.-3. kv. 2000	1.-3. kv. 1999	Endring
Premieinntekter f.e.r.	9 484	9 332	1,6 %
Erstatningskostnader f.e.r.	8 346	8 132	2,6 %
Driftskostnader f.e.r.	2 511	2 569	-2,3 %
Teknisk resultat	- 217	-607	
Netto finansinntekter	1 600	2 404	
Allokert investeringsavkastning	1 264	979	
Andre inntekter/kostnader	47	0	
Resultat av ord. virksomhet	166	818	

Figur 5.2.1: Komponenter i resultat av ordinær virksomhet, tre skadekonsern

I Resultat av teknisk regnskap er Allokert investeringsavkastning trukket ut. Netto inntekt av finansielle eiend. inkluderer Andre inntekter/kostnader.

Tabell 5.2.5: Combined ratio for de tre skadekonsernene i 1. –3. kvartal 1997-2000

	Skadeprocent i 1.-3. kvartal				Driftskostnadsprosent i 1.-3. kvartal				Combined ratio i 1.-3. kvartal			
	1997	1998	1999	2000	1997	1998	1999	2000	1997	1998	1999	2000
Tre skadekonsern	81,8	84,3	87,1	88,0	26,6	26,7	27,5	26,5	108,4	111,0	114,7	114,5

Tabell 5.2.6: Utvalgte aktivaposter i prosent av forvaltningskapitalen, tre skadekonsern

(Tall i %)	30.09.2000	30.09.1999
Bygninger og faste eiendommer	7,6	7,8
Aksjer, andeler og grunnfonds- bevis (omløpsmidler)	19,6	19,8
Obligasjoner og sertifikater (omløpsmidler)	29,3	26,5
Utlån	1,6	7,1
Forvaltningskapital	37 747	36 010

Tabell 5.2.7: Utenlandsandel i verdipapirbeholdningen, tre skadekonsern

(Tall i %)	30.09.1998	30.09.1999	30.09.2000
Aksjer (omløpsmidler)	41,2	53,1	61,0
Obligasjoner og sertifikater (omløpsmidler)	19,8	40,0	31,9